KENDİNİ KANDIRMANIN 40 YOLU

1- Benim Kalbim Temiz

- الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلاَّ اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلاَ تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى

- ***Öyle kişilerdir ki onlar, günahın büyüklerinden ve iğrençliklerden çekinip kaçınırlar. Bazı küçük sürçmeler hariç. Hiç kuşkusuz, senin Rabbin affı geniş olandır. Sizi en iyi bilen O'dur: 'Hem sizi topraktan oluşturduğu zaman, hem de annelerinizin karınlarında ceninler halinde bulunduğunuz zaman. O halde kendi kendinizi temize çıkarmayın; kimin sakındığını en iyi bilen O'dur.***[1]

---

[1] Necm, 53/32.

2- Dinlerin Özü İyiliktir

- Tüm dinlerin özü iyi insan olmaktır" diyerek dini sorumluluklardan kurtulmak mümkün değildir.

- وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ

- ***"Onları, bizim buyruğumuzla yol alan önderler yaptık. Onlara iyilikler yapmayı, namaz kılmayı, zekât vermeyi vahyettik. Onlar, yalnız bize kulluk ediyorlardı."***[2]

---

[2] Enbiya, 21/73.

3- İleride Nasıl Olsa Yaparım

- كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَتَذَرُونَ الآخِرَةَ
- ***Hayır, hayır! Siz hemencecik geleni seversiniz. Ve sonradan geleceği terk edersiniz.***[3]
- Peygamber Efendimiz bu konuda şöyle buyuruyor:
- يَا عَلِيُّ، لَا تَكُونَنَّ فَتَّانًا – أَوْ قَالَ: مُخْتَالًا – وَلَا تَاجِرًا إِلَّا تَاجِرَ الْخَيْرِ، فَإِنَّ أُولَئِكَ هُمُ الْمُسَوِّفُونَ فِي الْعَمَلِ
- *"Ey Ali! Fitnecilik yapan veya böbürlenip kibirlenen, kimse olma; iyi, güzel şeylerin ticareti dışında ticaret eden de olma. Muhakkak ki, onlar amellerini geriye erteleyen kimselerdir."*[4]

---

[3] Kıyamet, 75/20-21.
[4] Müsned.

4- Nasıl Olsa Allah Affeder

- Peygamberler dahi affedilmeyi umarlarken, örneğin Hz. Yusuf Allah'a:
- ... فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ
- ***"Ey gökleri ve yeri yaratan! Benim dünyada da âhirette de Velîm sensin. Beni müslüman/sana teslim olmuş olarak öldür ve beni salih kullar arasına kat"***[5] diye dua ediyorken, kimse nasıl olsa müslümanız, bir şekilde kurtuluruz ya da Allah nasıl olsa affeder zihniyeti ile günahlara cesaretle dalamaz.
- Kur'an bu konuda da insanları uyarır:

---

[5] Yusuf, 101.

- يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللهِ حَقٌّ فَلاَ تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلاَ يَغُرَّنَّكُمْ بِاللهِ الْغَرُورُ

- "*Ey insanlar, Allah'ın va'di gerçektir; sakın dünya hayatı sizi aldatmasın, o aldatıcı, sizi Allah(ın affına güvendirmek sureti) ile aldatmasın.*"[6]

- Kimi kötü niyetli kişiler ayetleri dahi kullanarak aslında karşısındakinin iyiliğini istedikleri konusunda Allah'ı da tanık tutarlar. Kişi ise farkında olmadan bu kişilerin sözüne itibar ederek "Ne yapalım ben de insanım" der. Oysa ayetler uyarır insanı. Bu gibi kişiler dost görünümlü düşmanlardır:

---

[6] Fatır, 5.

- وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللهَ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ

- ***"İnsanlardan öylesi vardır ki, onun dünya hayatına ilişkin sözü senin hoşuna gider ve o, kalbindekine Allah'ı tanık tutar. Oysaki o, düşmanların en yamanıdır."***[7]

- Bazı insanların düştüğü bir başka hata ise "Cehennemde biraz yandıktan sonra nasıl olsa cennete gireriz" düşüncesidir.

---

[7] Bakara, 204.

5- Nasıl Olsa Affedilmem Artık

- İnsanların bir kısmı işledikleri günahları sebebiyle çok kötü bir insan olduklarına ve artık geçmişte yaşamış oldukları hayattan pişmanlık duysalar da affedilmelerinin mümkün olmadığına inanırlar. Oysa Kur'an ayetleri bu konuda da uyarılarda bulunur:

- قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللهِ إِنَّ اللهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

- ***De ki: "Ey benlikleri aleyhine sınırı aşan/aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Allah, günahları tümden affeder. Çünkü O, mutlak Gafur, mutlak Rahim'dir."***[8]

---

[8] Zümer, 53.

- İnsan, “Allah'a karşı hatam çok olduğundan dua ve ibadet etmeye yüzüm yok”, “İrademe yenildiğim için hatalarımdan vazgeçemiyorum” şeklinde söylemler ile farkında olmadan kendini Rabbinden daha da uzaklaştırır.
- İnsan için af ve tövbe kapısı sonuna kadar açıktır. Yeter ki kişi kendini kandırmadan hatalarından vazgeçerek temiz bir kalp ile Rabbine yönelmek istesin.
- رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا
- ***“Rabbiniz içlerinizdekini daha iyi bilir. Eğer siz iyi kişiler olursanız şüphesiz O, tövbe edenleri bağışlayandır.”***[9]

[9] İsra, 25.

6- Çalışmak da İbadettir

- Bazı insanların en çok sevdiği ve bir anlamda dillerine slogan edindikleri bir cümledir. Ancak bu nasıl bir ibadettir ki diğer tüm ibadetlerin göz ardı edilmesini haklı çıkarabilmektedir. İnsan bunu anlamakta güçlük çekiyor. Kur'an bu konuya dikkat çekerken aynı zamanda örnek bir inanan profilini de ortaya koymaktadır:

- رِجَالٌ لاَ تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلاَ بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللهِ وَإِقَامِ الصَّلاَةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا يَخافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالأَبْصَارُ

- ***Nur, 37: "Öyle kişiler vardır ki ne ticaret, ne alışveriş onları Allah'ı hatırlamaktan, namazı kılmaktan, zekâtı vermekten alıkoyamaz. Onlar kalplerin ve gözlerin döneceği günden korkarlar."***

7- Nefsime Söz Geçiremiyorum

- Etrafınızdaki kimi insanlara hatalarından vazgeçmeleri için nasihat ettiğinizde zaman zaman "Abi haklısın ama ne yapayım nefsime söz geçiremiyorum," "Dünya nimetleri tatlı geliyor," vb. bahanelere sığındıklarını görüyorsunuz.

- وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

- ***Nasiplendirildiğiniz şeyler şu iğreti hayatın yararından ve süsünden ibarettir. Allah'ın katındaki ise daha hayırlı ve daha süreklidir. Hâlâ aklınızı işletmeyecek misiniz?***

******

- {يَقُـولُ الإِنْسَـانُ يَوْمَئِـذٍ أَيْـنَ الْمَفَـرُّ}{كَلَّا لاَ وَزَرَ}{إِلَـى رَبِّـكَ يَوْمَئِـذٍ الْمُسْتَقَرُّ}{يُنَبَّأُ الإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ}{بَلِ الإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ}{وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ}
- ***“Der ki insan o gün: "Kaçılacak yer nerede?" Hayır, sığınacak herhangi bir yer yok. O gün varıp durulacak yer, sadece Rabbinin huzurudur. O gün, önceden takdim ettikleri ve erteledikleri şeyler insanın önüne getirilir. Doğrusu, insan kendi kendisine tanıktır. Dökse de ortaya tüm mazeretlerini.”***[10]

[10] Kıyamet, 75/10-15.

8- Emirlerine Uyamıyorum Ama Allah'ı Çok Seviyorum

- Bazı insanlarla konuştuğunuzda hayatlarında dini pratiklere yönelik pek bir şeyin bulunmadığı, ancak Allah'ı çok sevdiklerini ifade ettikleri görülür. Şüphesiz kulun Rabbini gönülden sevmesi çok önemlidir. Ancak bazen bu anlayış insanın kendini kandırmasına sebep olabilmektedir.
- "Ben sadece Allah'ı severim, bu da bana yeter" anlayışında olmak Kur'an'da tarif edilen inanan profiline uygun değildir:
- وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ...

- ***“İnsanlar içinde öyleleri vardır ki, Allah dışında bazılarını Allah'a eş tutarlar da onları Allah'ı sevmiş gibi severler. İman sahipleri ise Allah'a sevgide çok kararlı ve taşkındır.”***[11]

******

- **{الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلاَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ}**

- ***“Onlar öyle insanlardır ki, Allah anıldığında kalpleri titrer; başlarına gelene sabrederler, namazı gözetirler. Ve kendilerine verdiğimiz rızıklardan infak ederler.”***

---

[11] Bakara, 2/165.

9- Herkes Böyle Yaşıyor

- İnsanların Allah var demelerine rağmen, yokmuş gibi yaşamalarının ardındaki en öncelikli nedenin etraflarındaki kalabalık yığınların da benzer şekilde yaşamalarından kaynaklandığını iddia etmeleridir. Oysa Kur'an'a göre çoğunluğa uymak hakikat adına bir şey ifade etmez:

- وَإِنْ تُطِعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ

- ***"Yeryüzündeki insanların çoğunluğuna uyarsan seni Allah yolundan saptırırlar. Sadece sanıya uyarlar onlar ve sadece saçmalarlar."***[12]

[12] En'am, 6/116.

10- Ailemde Ya Da Yetiştiğim Çevrede Görmedim

- Bazı insanlar dini gereklilikleri yerine getirmeme sebebi olarak ailelerinde ya da yetiştikleri çevrede daha önce böyle şeylerle karşılaşmadıklarını, bu konularda hiç düşünmediklerini bahane ederler.
- Oysa insanın hayatı boyunca hiç bilmediği ama şimdi içinde bulunduğu şartlar sebebiyle öğrenmek ve bizzat kendi başına yapmak durumunda kaldığı sayısız şey olur. Ve kişi ne yapar eder öğrenir bu şeyleri.
- وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ

- ***“(Cehennem ateşi) İçinde onlar (şöyle) çığlık atarlar: 'Rabbimiz, bizi çıkar, yaptıklarımız yerine hayırlı işler yapalım.' Size orada (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyaran da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur.”***[13]

[13] Fatır, 35/37.

11- Hacıdan Hocadan Korkacaksın

- Söz konusu bahanenin özellikle halkın belirli bir kesimi tarafından her fırsatta dile getirildiği ve münferit hadiselerin genelleştirildiği görülmektedir. Yapılan hata ya da işlenen suç kendi başına hata ve suçtur. Kimin tarafından yapılıp yapılmadığı ancak ikinci üçüncü dereceden önemli olabilir. 'Dindar' olan ya da o şekilde algılanan bir kişinin işlediği suç da herkes gibi kendisini bağlar. Çünkü bu suçu işlemesinin sebebi dini inancı değil, kendisidir.
- Dindar insanlardan ahlâk dışı davranışların beklenmemesi gayet doğaldır. Ancak burada önemli olan kişilerin olaylar karşısındaki algılarında samimi olup olmadıklarıdır. İnsanlar işledikleri bir suç karşısında kendilerini temize çıkarmak için dindarların ya da dindar geçinenlerin de benzer şeyler yaptıklarını söyleyebilir. Ya da dine inanmak istemediği için özellikle kötü örnekleri seçip bu örnekler üzerinden dine ve tüm dindarlara iftirada bulunmak da istiyor olabilir.

Din, daha ziyade insanların manevi dünyalarına hitap eden yönüyle kötü niyetli insanların elinde yanlış yorumlanmaya maruz bırakılabilir.

- Koşulsuz güvenilip bağlanılacak tek söz yalnızca ilâhî kelâm olan Kur'an'dır. Bu yüzden dini konulardaki iddia ve öğretiler kabul edilmeden önce mutlaka Kur'an süzgecinden geçirilmelidir. Allah'a iman, insanın tüm yaşamını olumlu yönde etkilemelidir. Eğer etkilemiyorsa ya kişide ya da kişinin imanında bir sorun var demektir. Din 'hacının hocanın' ya da herhangi başka bir kişi ve kurumun tekelinde değildir. İnsanlık için indirilmiştir.

12- Dindarlar Samimi Gelmiyorlar Bana

- İnsanların bir kısmının, dini gerektiği gibi yaşamamasına neden olarak ileri sürdüğü gerekçelerden muhtemelen en samimiyetsiz olanı, dindar kişileri samimi bulmadıkları yönündeki önyargılarıdır. Bazı insanların dindar görünerek insanları kandırmaya çalıştıkları doğru olabilir. Ancak bu, tek başına tüm dindarlara karşı önyargılı olunması için geçerli bir sebep olamaz.
- Bir kişi 'dindar' ve aynı zamanda gerçekten samimiyetsiz biriyse bu samimiyetsizliğinin sebebi din değildir hiçbir surette. Kişinin bireysel durumuyla alakalı hiçbir konu inandığını ifade ettiği dine bağlanamaz. Bununla birlikte şayet gerçekten de bir kişi samimiyetsiz bir şekilde dindar görünmek istiyorsa bu o kişiyi bağlayan bir durumdur. Bu da çok acınası bir durumdur.
- Kur'an'da dikkat çekilir ve kınanır dindar görünümlü sahtekâr ikiyüzlüler:

- إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلاَةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلاَ يَذْكُرُونَ اللّهَ إِلاَّ قَلِيلاً

- ***"Gerçek şu ki, münafıklar (sözde), Allah'ı aldatmaktadırlar. Oysa O, onları aldatandır. Namaza kalktıkları zaman, isteksizce kalkarlar. İnsanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı ancak çok az anarlar."***[14]
- Hiç şüphesiz Allah kimin gösteriş içinde ikiyüzlülük ettiğini en iyi şekilde bilmektedir:

---

[14] Nisa, 4/142.

- أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ وَلاَ يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلاَتِهِمْ سَاهُونَ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

- ***"Dini yalanlayanı gördün mü? İşte yetimi itip-kakan, yoksulu doyurmayı teşvik etmeyen odur. İşte (şu) namaz kılanların vay haline ki onlar, namazlarında yanılgıdadırlar, gösteriş yapar, hayra da mâni olurlar."***

13- Bu Kadar Kötülüğün Ve Kötünün Olduğu Yerde Ben Yine İyiyim

- İnsanın kendini kandırma yollarından ve içine düştüğü önde gelen yanılgılardan bir diğeri de, kendini kötü örnekler ile mukayese ederek aklamaya çalışma yanılgısıdır.
- İnsan dini konularda hep kendinden kötü durumlarda olanlarla kıyaslar kendini. Dünyevi konularda ise hep üstün durumda olanlarla. Bu da insanın ayrı bir samimiyetsizliğidir. Çünkü olması gereken tam tersidir esasen. Dünyevi bir eksiklikten şikâyet etmek yerine, sahip olduklarından yoksun bulunan sayısız insanın varlığı, şikâyet değil şükür sebebi olmalıdır kişi için.
- İnsanların bir kısmı yaptığı şeyleri o denli meşrulaştırır ve kendini temize çıkarır ki bir an cennetin o kişi için yaratıldığını sanırsınız!

- أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنْفُسَهُمْ
- ***"Bakmaz mısın, şu benliklerini ak-berrak gösterip duranlara!"[15]***
- İnsan kendi yaptığını daima abartır. Kendine göre dindarlık belirtisi saydığı bir takım şeyleri yapıyor olmayı yeterli görür."
- Şeytan da boş durmaz tabiî, şiddetle destekler bu zanları. "Yahu baksana bir etrafına; millet ne kadar kötü sen iyisin iyi, hem de çok iyi" vesvesesini düşürür insanın aklına. İnsan nasıl olsa bir şekilde cennete girerim sanır. Oysa ayetler uyarır:

---

[15] Nisa, 4/49.

- أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ

- ***“Yoksa siz, Allah içinizden uğraşıp didinenleri seçmeden, sabredenleri seçmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?”[16]***
- Oysa Kur'an ayetleri tokat gibi vurur insanın yüzüne bu gerçeği: " O gün cehenneme:

- يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ

- ***“Doldun mu?” deriz. O ise: “Daha yok mu?” der.[17]***

---

[16] Al-i İmran, 3/142.
[17] Kaf, 50/30.

14- Şeytana Uyuyorum

- İnsanların bir kısmının tekrarladıkları hatalar sebebiyle sürekli olarak şeytanı bahane ettiklerini ve "Şeytana uyuyorum" sözü ile kendilerini savunmaya çalıştıklarını görebilirsiniz. Oysa işin aslı, insanların iradelerine yenik düşmeleri sebebiyle şeytanı bahane etmeleridir.

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

- ***"Şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır."[18]***

---

[18] Bakara, 2/208.

- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ**

- ***"Şeytanın adımlarını izlemeyin. Kim şeytanın adımlarını izlerse şeytan ona iğrençlikleri ve kötülükleri emreder."***[19]

- **يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلاَّ غُرُورًا**

- ***"(Şeytan) onlara söz verir ve onları ümitlendirir; hâlbuki şeytanın onlara söz vermesi aldatmacadan başka bir şey değildir."***[20]

---

[19] Nur, 24/21.
[20] Nisa, 4/120.

- Oysa Kur'an şeytandan gelen vesveselerden kurtulmanın formülünü verir insanlara:
- وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ
- **“Şeytandan bir dürtü seni dürtüklediğinde hemen Allah'a sığın...”[21]**
- Aslında pek çoğumuz bir iş yapmadan önce az çok biliriz yapacağımız bu işin doğru olup olmadığını ya da kimin rızasına uygun olacağını. Ama söz geçiremeyiz nefsimize ve türlü bahaneler ile görmezden gelerek bu gerçeği bile bile günaha sürükleriz kendimizi.
- Şeytanın bizim apaçık bir düşmanımız olduğunu ve bizi kötülüklere sürüklemek için elinden gelen her şeyi yapacağını bilerek bizim de onu düşman bilmemiz gerektiği konusunda uyarıda bulunur Kur'an bize.

---

[21] A’raf, 7/200.

- **إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ**

- ***"Gerçek şu ki, şeytan sizin düşmanınızdır, öyleyse siz de onu düşman edinin. O, kendi grubunu, ancak çılgınca yanan ateşin halkından olmaya çağırır."*[22]**

- Safını belirlemelidir insan. Kimin tarafındasın? Yaratanın mı, aldatanın mı? Şeytanın tuzaklarına düşmekten sakınarak safını belirlemeli ve bilmelidir insan: Hiç şüphesiz galip gelecek olan Allah'ın taraftarlarıdır.

---

[22] Fatır, 35/6.

- اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنْسَاهُمْ ذِكْرَ اللهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلاَ إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ

- ***Şeytan onları etkisi altına aldı da kendilerine Allah'ı anmayı unutturdu. İşte onlar şeytanın yandaşlarıdır. İyi bilin ki şeytanın yandaşları hep kayıptadırlar.***[23]

---

[23] Mücadele, 58/19.

15- Peygamberler Ve Allah Dostları Gibi Olamayız

- İnsanlarla dini konularda sohbet ettiğinizde ve özellikle tarih boyunca peygamberlerin ve gerçek inananların Allah yolunda, O'nun rızasına uygun yaşamalarının bedeli olarak karşılaştıkları zorluk ve sıkıntılardan örnekler verdiğinizde, bazı insanların "Biz kimiz ki onlar gibi olalım" şeklinde yorumlar yaptıklarına şahit olmaktayız.
- Kur'an ayetleri, insanlar ibret ve örnek alsınlar diye gönderilmişken ayetlerdeki hakikatleri sanki başkalarını muhatap alıyor gibi okuyup dinlemek, insanların böyle yanılgılara düşmelerinin sebeplerinden biri olsa gerek.
- قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ

- ***“İbrahim'le, beraberinde olanlarda sizin için çok güzel bir örnek vardır.”*** [24]

- **لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللهَ وَالْيَوْمَ الآخِرَ وَذَكَرَ اللهَ كَثِيرًا**

- ***“Yemin olsun, Allah resulünde sizin için, Allah'ı ve âhiret gününü arzu edenlerle Allah'ı çok ananlara güzel bir örnek vardır.”*** [25]

- Ayetlerden de görüldüğü gibi Allah'ın peygamberleri ve yanlarındaki inananlarda insanlar için örnekler vardır. Peygamberler de, yanlarındaki inananlar da her birimiz gibi insandılar. Üstün insanlardı, ama insanüstü değillerdi.

---

[24] Mümtehine, 60/4.
[25] Ahzab, 33/21.

16- Dini Yaşayanlar Genelde Gelir Seviyesi Düşük Kimseler

- Özellikle ülkemizde Allah'ı ve ayetlerini gerektiği gibi takdir edememiş ve kendilerini 'elit' kişiler olarak değerlendiren bazı kimselerin inancının gereklerini yerine getirmeye çalışan kişileri, okumamış, gelir seviyesi düşük, görgüsüz ve cahil insanlar olarak değerlendirdikleri görülür.
- Okumuş ve kültürlü olmak dini gereklerin yerine getirilmesine engelmiş gibi bir algıya sahip olan bu kişilerin önemli bir kısmına sorsanız Allah'a inandıklarını ifade ederler. Ancak söz ve davranışlarına baktığınızda Allah'ı da, dini de gerektiği gibi kavrayamadıklarını anlarsınız.
- Kendini halk kalabalıklarından ayrı gören ve dolayısıyla onların yaptıkları ibadetleri kendine yakıştıramayan insanların kendilerini kandırmak için sayısız bahane bulmaları mümkündür.

- وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلاَ إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لاَ يَعْلَمُونَ

- ***“Onlara, "İnsanların inandığı gibi siz de inanın" dendiğinde, "Yani biz de kafası çalışmayan zavallılar gibi mi inanalım?" derler. Haberiniz olsun ki, kafası çalışmayan düşük seviyeliler onların ta kendileridir; fakat bilmiyorlar.”***[26]

- Ancak farkında olmadıkları bir şey var ki, bu da kibirlenerek kendilerini üstün gördükleri şey alt sınıftan gördükleri halk değil Allah'tır. İbadetleri kendine yakıştıramayan biri Allah'a olan teslimiyetini kabullenmekten ya da fiili olarak ifade etmekten kaçınmaya çalışan biridir. Oysa Kur'an ayetleri bu konuda da uyarılarda bulunur insanlara:

---

[26] Bakara, 2/13.

- **وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ**

- ***"Rabbiniz buyurmuştur ki: Dua edin bana, cevap vereyim size! Kibre saparak bana ibadetten uzaklaşanlar, aşağılanmış bir halde cehenneme gireceklerdir."*[27]**

- Oysa inanan biri, Allah'a iman etmenin ve kurallarına gerektiği gibi riayet etmek için çalışmanın yeryüzündeki en onurlu şey olduğunun farkında olmalıdır. İnsanların üstünlüklerinin sahip oldukları dünyevi imkân ve konumda değil Allah'a olan yakınlıklarında olduğunu unutmamalıdır.

---

[27] Mümin, 40/60.

17- Bana Dini Anlatmasının Ardında Mutlaka Bir Beklentisi Var!

- Dini konularda insanların faydasına olan çeşitli öğüt ve tavsiyelerde bulunmanız kimilerini rahatsız edebiliyor. Üstelik bu tavsiyeleri çoğu zaman olabilecek en uygun dil ve kibarlıkta yapsanız da durum değişmiyor. Ya da bazen çeşitli yakıştırmalara maruz kalabiliyor, aslında ardınızda çok başka planlarınız olduğu şeklindeki senaryoların kahramanı haline gelebiliyorsunuz.
- İnsanların büyük kısmının gerçeklerden ve bu gerçekleri onlara hatırlatacak kişilerden kaçmaları çokça şahit olunan bir şeydir. Çoğu insan aslında sizden hiçbir zarar görmemiş, hatta muhabbet ve iyilik görmüş olsa bile yine de size çok fazla yakın olmak istemez.
- Öyle ki, kazara bir sürçme yaşasanız da istemeden bir hata yapacak olsanız bunu fırsat bilip kendilerini haklı çıkarmak için siperde beklerler.

- İnsanlar başkalarının samimi bir şekilde onların iyiliğini isteyebileceklerini anlayamazlar. "Acaba ne beklentisi var" sorusunun cevabını aramaktan kendilerine verilen nasihatlerden almaları gereken faydayı alamazlar.

- **أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلاً بَلِيغًا**

- ***“Allah bunların kalplerindekini biliyor. Artık aldırma onlara; öğüt ver kendilerine ve nefisleri hakkında etkili sözler söyle onlara.”***[28]

---

[28] Nisa, 4/63.

18- Bu Kadar Hassas Olma, İnce Düşünme

- Müslüman bir toplum içinde dahi dindar olmak lüks hale gelmiş adeta. Kur'an'da tarif edilen örnek bir inanan olmaya çalıştığınızda en Müslüman geçinen insanlardan bile çeşitli tepkiler alabiliyorsunuz. "Bu zamanda" diye başlayan cümleler vardır ki hiç bitmek bilmez. "İşini bileceksin," "Akıllı olacaksın," "Fırsatları değerlendireceksin," "Dünyayı sen mi kurtaracaksın," "Vakit nakittir" gibi sayısız sloganlaşmış kalıp cümle ile aslında sizin çağa ayak uyduramadığınızı söylemek isterler bazı kişiler.

- Çoğu insan farkında değildir ama insanın yaptığı her şey kayıt altına alınır. Ve zerre ağırlığınca hatta bundan bile daha küçük olan her şey Hesap Günü kişinin karşısına getirilir.

- **وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلاَ تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلاَّ كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَلاَ أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلاَ أَكْبَرَ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ**

- ***"Sen bir iş ve oluşta bulunsan, Kur'an'dan bir şey okusan; siz herhangi bir iş yapsanız, siz ona dalıp gitmişken biz üstünüzde mutlaka tanıklarız. Ne yerde, ne gökte zerre ağırlığınca bir şey, ondan daha küçüğü de daha büyüğü de Rabbinden uzakta/gizli kalmaz; tümü apaçık bir Kitap'tadır."*** [29]

---

[29] Yunus, 10/61.

19- Elhamdülillah Biz De Müslümanız

- Halk arasında en fazla tekrarlanan cümlelerden biri de budur. Ama ne yazık ki genellikle yapılan uygunsuz bir davranış karşısında uyarıda bulunduğunuz kişilerden duyarsınız bu sözü. "Kardeşim bu yaptığın dinen sakıncalı değil mi?" dediğiniz bir arkadaşınız ya da "Önce ekmeğinin derdine düşeceksin," "İş ibadetten önce gelir," "Şimdi iş var akşam eve gidince kılarsın namazını" cümlelerini söyleyen kişiler "Ama" ile başlayan bir cümle dahi kurmanıza fırsat vermeden hemen yapıştırırlar savunmayı size: "En nihayetinde biz de Müslümanız." Oysa hepimizin Müslüman olması kişinin gerekçelerini haklı çıkarmaz şüphesiz.

- Tek başına inanmak yeterli değildir. İnancın gereklerini yerine getirmek gerekir.

- أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لاَ يُفْتَنُونَ

- ***“İnsanlar, inandık demeleriyle kendi hallerine bırakılacaklarını ve hiçbir imtihana çekilmeyeceklerini mi sandılar!”***[30]
- İnsanların bahaneleri ve dini gerekleri yerine getirmemeleri üzerine geliştirdikleri gerekçeler hiç bitmez. Şüphesiz insanız ve hepimiz hatalar yaparız ama şayet bir hatamız varsa Müslüman oluşumuzu hatamıza kalkan yapamayız. Aksine kendimizi kandırmayı bırakmalı, olur olmaz bahanelerin ardına sığınmamalı ve hatamızı kabul ederek örnek bir inanana yakışacak şekilde davranmalıyız. İşte o zaman gönül rahatlığı ile "Elhamdülillah biz de Müslümanız" diyebiliriz.

---

[30] Ankebut, 29/2.

20- Artık Devir Değişti

- Kimi insan yerine getiremediği dini gereklilikleri sebebiyle utanç duyarken kimileri kendince birtakım bahaneler ileri sürerler. Bu bahanelerden muhtemelen en rahatsız edici ve samimiyetsiz olanlarından biri artık devrin değiştiği ve eskiden çeşitli sebeplerle haram edilmiş ya da yapılması emredilmiş şeylerin artık geçerli olmadığı iddiasıdır.
- İnsani kurallar, içinde bulunulan dönemin ihtiyaçları doğrultusunda şekillenir, tecrübe ile değişikliğe uğrayabilir ya da tamamen ortadan kalkarak tarihe gömülebilir. Ancak ilahi kurallar yapısı itibariyle insani kurallardan farklıdırlar. Zaten aynı olmaları da beklenemez çünkü aynı olsalar ilahi olamazlar. Dolayısıyla ilahi buyruklar açısından devrin değişmesi ya da Müslümanın çağa ayak uydurması söz konusu edilemez.

- Bunu görebilmek için bahanelerin ve asılsız gerekçelerin arkasından çıkmak, önyargılardan sıyrılmış ve tarafsız bir bakış ile Kur'an'ı okuyup anlamak gerekir.